

РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ ПРИ ПРЯМІЙ МОВІ

№	Схеми	Приклади речень
1	А: «П!?».	А за вербами причаїлася дрімота і шепоче: «Засни собі, засни...» (М.Стельмах).
2	«П!?» , – а.	«Кругом неправда і неволя, народ замучений мовчить», – часто повторював про себе слова Кобзаря молодий Франко (Д.Павличко).
3	«П, – а, – п!?».	«Я б сонце засліпив, – розхвастався Ліхтар, – якби мене хтось підійняв до хмар!» (В.Симоненко).
4	«П, – а. – П!?».	«Чого ж ви стоїте? – перебив їх нараз гетьман. – Сідайте! Подай, будь ласка, три крісла ближче!» (Б. Лепкий).
5	«П, – а: – П!?».	«Якби не було мрії, праця втратила б свою привабливість, – сказав В.Сухомлинський, а згодом додав: У мрії – краса праці» (З газети).
6	А: «П», – а.	«Усі на кутку кажуть: «З вашого Тараса, мабуть, щось добре вийде», – промовив сусід» (С.Васильченко).

Діалог – це розмова двох осіб.

Діалог складається з реплік, кожна з яких пишеться з нового рядка та з великої літери. Репліки можуть супроводжуватися словами автора:

- Р... . – слова автора.
- Р... ! – слова автора.
- Р... ?

Пряма мова. Завдання в тестовій формі

1. Правильно розставлено розділові знаки при прямій мові в реченні

А «Дівчата, що ви! Це чудовий колір!, – заступився тато за свою обраницю. – Червоні машини здалеку видно, тому вони безпечні на трасі».

Б «Справжнісіньке старе одоробло, – скрушно говорила мама, стоячи перед вимитою машиною, – Мало того, що облізле. Воно ще й червоного кольору. Помідор, а не авто».

В «Він спілкується жестами глухонімих? – діловито спитала Наталочка, бо хлопці в школі навчили її двох чи трьох таких жестів, і вона почувалася знавцем».

Г «Знаю, що по закону, – сердито відповів на те Лозовий і додав. – Вишняку шкода».

Д «Наклейку треба здерти», – мовила мама, оглядаючи автомобіль, яку тато щойно придбав.

2. Правильно розставлено розділові знаки при прямій мові в реченні

А «На щастя, все обійшлося»: казала лікарка зі швидкої допомоги, позамазувавши йодом садна на колінах.

Б Тут поет не втерпів: «Хто там?»

В «Він геть безголовий! Послати дівчинку в таке небезпечне місце! – розбушувався тато. – та й ти хороша!»

Г «Хочеш, я вгадаю, куди ви їдете? – спитав він, окинувши оком Наталчину вишиванку. – У Берестечко, на завтрашні урочистості».

Д «Казав тобі, що справа темна,» – стиха мовив високому його кругловидий веснянкуватий товариш.

3. Правильно розставлено розділові знаки при прямій мові в реченні

А У кожній родині змалечку казали дитині, – «Не кидайся хлібом, він – святий».

Б Промовила конвалія: «Прощай, гаю милий!»

В Кожен кущик і стежка мов говорять мені, «Ти у рідному домі, у своїй стороні».

Г «Що робиться! Що робиться! Стовпотворіння вавилонське!», – знай повторювала тітонька-чергова, перевіряючи вхідні квитки.

Д «Чого ти кричиш? – питався він, – Люди несуть свічки на могили. Хай собі йдуть. Нашим пошукам то не завадить».

4. Правильно розставлено розділові знаки при прямій мові в реченні

А «Гей, молодче, не наганяй страху! Скиглиш, як баба... Не бійся, більше разу не помреш, – сердито обірвав його старий січовик і додав веселіше: – От і Богун їде».

Б «Срібло-злото – то болото, – гукнув сивий січовик. – «Вибачай, королю, але нам не потрібна твоя ласка. Лицарська смерть козакові дорожча».

В Аж тут Зоя гукає – «Дивись, журавлі. Які ж вони гарні. Бачиш, Дмитрику?»

Г Усміхнувшись, гукнув подорожній, – «Здоровенькі були, пастушки!»

Д «Хто творить розумну і добру людину – найкращий майстер»: таке було рішення стариків.

5. Правильно розставлено розділові знаки при прямій мові в реченні

А «Воскресни, Україно! – пристрасно молив Я.Гоян. – Воскресни в козацьких степах під своїм високим блакитним небозводом...»

Б «Я чув про це. – сказав він і додав: – А хто не чув...»

В «Не тішся завчасу, – казав Северин Антипкові. – шабля ще не втрачена. Її ще можна врятувати».

Г «Я йду по сіль, отуди – Климко показав на білі гори. – Мені треба солі, і потрусив собі з пучки на долоню».

Д «Мати благала Миколу», – Сину, не зачіпай ти осавули.

6. Правильно розставлено розділові знаки при прямій мові в реченні

А «Бути хорошим гравером, – часом говорив Тарас. – значить розповсюджувати прекрасне й повчальне в народі».

Б «У який шпиталь?» – здивувався Валерій. – Я цілком здоровий».

В «Ну що, покатати тебе на літаку? – запитав Михайло в брата і, побачивши благальні очі Андріяна, додав: – Тобі не можна, малий іще».

Г Та найчастіше в натовпі було чути, – «Солі... Солі ні в кого немає? Віддаю за склянку солі...»

Д «Мій друже, сідай скоріше за кермо»: – розпорядилася вона.

7. Правильно розставлено розділові знаки в реченні

А «Коралі, Софіє, коралі!» – проспівала Сніжана, яка вже встигла ускочити в сукню для примірки.

Б «Комедія! Прорипіла щось, ніби кор-р-ралі. Хитрюща, знає, що шукатиму» – подумала Софійка.

В «Що тепер поробиш. – зітхнув на повні груди легінь. – Тато казали: йди, синку, у світ. Маємо вас багато, а ти їси за чотирьох».

Г «Аж нам і помічниця є!» радісно вигукнула мама, побачивши Софійку здоровою та веселою, і вручила їй Ростика.

Д «Усе шкереберть! – нервувалася тітонька. – Мені сукню переробляти, а тут грайся з вашими замочками!»

8. Правильно розставлено розділові знаки в реченні

А «Стривай, мене ж одного кликали»: посміхнувся Іван.

Б «Що ж воно буде? – спитав перегодом Остап. – Таж як хто підгледить твій очіпок, не мине нас халепа».

В «Та не сопіть так, мов ковальський міх, – напучувала його Соломія. – а клунка свого не дам, бо я ще й вас могла б узяти на горгоші з вашою торбою разом...»

Г «Аби хоч не побачив хто, – подумав та й порадив синові, – Ти отам поміж очеретами бовтайся».

Д Кажу дітям, – «Погляньте, яка краса перед нами».

9. Правильно розставлено розділові знаки в реченні

А «Я цієї пісні раніше не чув, – сказав студентові Василь: – Ви її всю знаєте?»

Б «Щось воно недобре»: подумав Андрій, удивляючись у п'їтму.

В «Може, я міг би вам допомогти?» – довірливо запитав незнайомиць.

Г «М'ята», – прошепотіла Настя. – «Зійшла холодна м'ята».

Д Чоловік, піднявши злегка картуза, повагом промовляє – «Люди, схаменіться».

10. Правильно розставлено розділові знаки в реченні

А «Чи ти, стара, здуріла на старість, чи що?» – обізався Кайдаш. – «Сьогодні субота, а вона пісні затягла».

Б «Не буде моя невістка покїрна та слухняна, – думала Кайдашиха, стоячи коло печі, – Не одпочину я на старість од роботи».

В «Не буду замїтати хати, – подумала Мотря, – ану, чи вимете свекруха».

Г Слова Ушинського вималював червоним олівцем, – «Якщо ви вдало виберете працю і вкложите в неї всю свою душу, то щастя само знайде вас».

Д «Чи бачили таке! – сказав батько і, помовчавши, додав. – Готовий хлібороб, одним словом».

11. Правильно розставлено розділові знаки в реченні

А «Оце ж, мов бачся, й Окунева хата!», – каже він сам до себе.

Б «Геть, одчепися од мене, бо мати лятиме, що я й досі припїчка не підвела», – сказала Мотря, але не пішла в хату підводить припїчок, а почала мазати призьбу.

В «Ой, важу я на цю дївчину вражу, та не знаю, чи буде вона моєю: в'ється, як в'юн у руках, та коли б не вислизнула з рук»: подумав Карпо та й пішов у хату.

Г «Чи одїгнала до череди?» – спитала спросоння Кайдашиха, прокинувшись. – Візьми ж, мое серце, начисти картоплї на борщ та накриши буряків, а я ось зараз встану та покажу тобі, як борщ накидати».

Д «Чом оце свекруха не береться до роботи?», – подумала Мотря.

12. Правильно розставлено розділові знаки в реченні

А «Ой боже мїй! Не лиха ж оце людина!» – думаю я, та все мовчу, аж зуби зціпила.

Б «На свою голову гуркай! крикнула я на всі сїни. – Бодай ти своєю головою наклала!»

В «Постривайте ж. – Думаю я, – коли ви вивезли матїр за царину на смїх людям та й покинули на розпутті, де ховають вішалників та шибеників, то й я покину вас».

Г А Палажка до мене: «Не кричи, бо я помилилась: думала, що моя різа; або заплати мені за півкопи грішми, або дай сніп».

Д Глянула на мене, та як роззявить свою вершу, як гавкне на весь город, – «Чи вже знов оце приблудилась до села, приблудо, волоцюго!»

13. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А «Що то значить наш товаровиробник, – прошепотів міліціонер. – Віднині купуватиму тільки все українське!»

Б «Хоч визирну, що там», – вирішила вона й, піднявши запинало, вибралася надвір.

В «А так, а так, – закланявся на всі боки панок з облізлою головою. – Високоповажні чорти, відьми й відьмаки, мушу просити вашої допомоги».

Г «Доведеться шукати вулканізацію: – засмутився тато.

Д «Северине! Северине! Це ти? Северине, нас заарештували! – закричала Наталочка. – Северине, чуєш, загадка не про Олеський замок!»

II

14. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А «Заарештували тата й маму, а я сховалася», – лопотіла Наталочка, поспішаючи все розповісти.

Б «Я директор музею, це мій кабінет, – він зиркнув на чорну шафу й додав: – Допустимо, я здогадуюся, як ти сюди потрапила...»

В «Картина на місці, її ніхто не брав. Сталося прикре непорозуміння, – втомлено зітхнув директор. – твої батьки хвилюються, де ти поділася».

Г «Ви часом не помітили кульгавого хлопця, елегантного, прилизаного, з двома горбочками на голові?» – спитала вона музейну доглядачку.

Д «То їдьмо швидше!» – заквапилася Наталочка, бо саме сьогодні дрібка щастя їм не завадила б.

15. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А «Що воно? Ген попереду?» – спитала мама, коли донька вихопилася на черговий закрут.

Б «Ні, погоні немає, – вкотре озирнулася вона й раптом скрикнула: – Тату, он вони! Он!»

В «Ви мені не вішайте локшину на вуха, – розсердився міліціонер, густо почервонівши. – Бугай, колода, а ці-от – під веселкою... Ну й деньок!»

Г «Доню, не муч себе. Ми зробили, що могли». – ласкава мамина долоня лягла на Наталоччине плече.

Д «Їхали, возилися, за дуба зачепилися», – тихенько зітхнула мама.

16. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А «Фортеця мов у вишиванці... Гарно», – замилювалася мама.

Б Струна бринить лагідною луною: «Я тут, я завжди тут, я все з тобою!»

В «Прощай, Самсоне! – крикнула зрадлива. – Ти думав, що для тебе я забуду родину?»

Г «Ущипніть мене за ніс» – попросив тато, не вірячи власним очам.

Д Ярославна подумала: «Ніщо так не красить людину, як натхнення».

17. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А «А це наш знайомий привид», – ступнула крок уперед Наталочка.

Б «Так, так, усе правильно!, – задоволено мовив він. – Сьогодні ця дівчинка не завершила соту справу. Якраз стільки, скільки треба...»

В «Тепер багато фальшивок, – незворушно зауважив Северин. – Антикварні речі стали модними, тому їх підробляють».

Г «З цієї країни немає дороги назад, – відповів він. – Хто потрапить сюди, тут залишається назавжди».

Д «Бідний Недороль, який він самотній!» – подумала Аля, дивлячись на ці скарби.

18. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А «Ні, напевно, не підйду. – шморгнув він самокритично. – Ну і дідько з ним. Цей Брякус мені з самого початку не подобався».

Б «Хлопці, – гукнув він до Корнелія та Станіслава, які тренувалися поруч з Іваном, – ану поставте цьому гірському ведмедеві 120 кіл».

В «Дядьку, вас там кличуть. У дуже важливій справі. Просили прийти непомітно», – промовив він ангельським голосочком.

Г «А я думаю, хто це щипається? – обернувся вдруге чоловік. – А це якесь дівча-недоросток! Чого вдома не сидиш, горшків не глядиш, а по таких серйозних збориськах швендяєш?»

Д «Простіть! Не винен! Не брав! Не хотів! Лихий попутав!» – каювся нещасний одурманений Міщенко, але його ніхто не слухав.

19. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А «Е, що тут піднімати? – подумав Іван. – Як два міхи пшениці на вокзалі».

Б Доктор Брякус зблід, далі скоромовкою пролепетав: – «Одну секундочку... Одну секундочку...»

В «Для чого встановлювати рекорди, якщо після них забувають нагодувати?» – міркував дорогою парубійко.

Г «Ого, Іване! – задоволено гмикнув він. – З тебе будуть люди!»

Д Тільки плакали бабуня над ним: «Що мені з того молока, як нема з чого й фунта масла збити?»

20. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А «Скоріше, сину, втікай! – показував на запряжену й повантажену однокінку сивий батько. – Пересидиш лиху годину десь у тихім закутку!»

Б «Чому це ви радієте – запитує Тетянка. – Сонця ж нема. Хмарно».

В «Писанка ще мало досліджена, – говорить учений і додає: – Але є переконливі докази, що вона була відома ще задовго до нашої ери».

Г «Дідусю, струмок висихає!» – схвильовано повідомили хлоп'ята.

Д І тільки закінчилося це, як дівчата заспівали про зелену діброву, питаючи в неї: «Хто в тій діброві гуляє?»

21. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А Я так завзято благаю слово, – «Не мовчи! Бо краще вмерти, все сказавши, аніж мовчати, живучи».

Б «Тільки не тягніть kota за хвіст. Я не люблю нерішучих мужчин», – Аделія Бухенбах подивилася на Івана своїм найпокусливішим поглядом.

В «Панове! – голосно мовила вона. – Зараз ми спробуємо новий номер. Іван Сила буде виносити з-за куліс увесь наш цирк».

Г «Проти цього типа, який себе хвалькувато називає Силою, порушена карна справа, – масними руками схопився за кухоль Фікса. – Його звинувачено у вбивстві».

Д Далі уважно оцінила хлопчину з голови до ніг, торкнулася пальчиком його обличчя і загадково промовила: «А ви мені подобається. Це саме те, що потрібно».

22. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А «Не крайте мені серце, коханий імпресарію», – мадам Бухенбах сперлася на його руку і піднялася у вагончик.

Б Ухопила я торбу з сухарями, вдарила три поклони перед образами та й кажу до чоловіка й до рідні: «Прощайте навіки!»

В «Що це за дівчина? Де вона взялася в нашому селі?» – думав молодий Джеря, надіваючи шапку і перекидаючи свиту через плече.

Г «За вовка промовка, а вовк і в хату! – промовила мати, угледівши сина. – А ми, сину, оце розмовляли за тебе, бодай не вадило, коли не чув».

Д «Чого це ти розносився з чортами до служби? Перехрести лиш перше лоба. Хіба не чуєш, що до церкви дзвонять» – обізвалась з хати Кавуниха.

23. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А Осавула схаменувсь і крикнув: «Гляди ж мені, щоб завтра вийшла на леваду обшморгувати буряки-висадки!»

Б «Яка ти, дівчино, безталанна! – тихо промовив Микола. – Чи довго ж ти служила в того чоловіка?»

В «Кидай, Нимидоро, прясти. Йди сядь коло мене, я щось маю тобі казати», – промовив Джеря дуже тихо, щоб не збудить матері.

Г «Отак і треба нашому панові! – гомоніли чоловіки. – Добрий заробіток матиме пан на хлібі цього року».

Д «Чи будемо проситись до багатих, чи до бідних?» – обізвався один бурлака.

24. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А «Добривечір вам! З понеділком будьте здорові!» – сказали бурлаки до хазяїна, піднявши трошечки шапки.

Б «Тут уже нас не впіймає Бжозовський і не присилує робити панщину», – обізувались бурлаки.

В «Ото каша! – промовив Микола і додавав. – І у Вербівці бідував, а такого добра не їв. Чи й сам пан жид їсть таку кашу?»

Г «А що, браття! Чи не послухать нам цієї ради? – спитав Микола в своїх товаришів. – Хіба ж нам ще не остогидли ті пани?»

Д Отак постукав і сказав: «Монці, у тебе можна заночувати, бо надворі зимно?»

25. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – *Пані Аделіє... – зам'явся Іван. – Навряд чи я зможу чим-небудь допомогти вашому цирку...*

Б – *Що за дурні балачки? – мадам закинула ногу за ногу. – Я вже придумала, чим ви будете займатися.*

В – *І чим? – з холодком у серці перепитав він.*

Г – *Ви боротиметесь з глядачами – без тіні сумніву повідомила мадам.*

Д – *Як це – боротися? – здивувався Іван.*

26. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – *Коли б ви, мамо, знали, як чудно звуть Кавунову наймичку, – обізвався Микола.*

Б – *А як же її звуть? – знехотя спитала мати.*

В – *Нимидора. – сказав Микола. – Сьогодні вона з нами жала жито на лану.*

Г – *Чи вийдеш в суботу на вулицю? – спитав другого дня Микола в Нимидори на лану.*

Д – *Рада б вийти, та Кавуниха не пустить, – сказала Нимидора.*

27. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – *Мамо, рятуйте Миколу! – знов закричала Нимидора, пригортаючи коліску до грудей.*

Б – *Де ж Микола? – спитала мати.*

В – *Помандрував, покинув нас! – крикнула Нимидора.*

Г – *Коли? – спитала мати.*

Д – *Оце тільки що розпрощався зо мною і вас не звелів будити та й пішов у мандрівку кудись: відказала Немидора.*

28. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – *Кохані мої, – літала вона від Івана до Міхи, – Ви врятували наш цирк.*

Б – *Не ми одні, пані, – заперечував Голий. – Просто іншим зранку на роботу.*

В – *Пандорський! Шампанського! Я хочу шампанського! – гукнула мадам Бухенбах імпресарію.*

Г – *Мадам! Де я його візьму серед ночі? – запитав здивовано Пандорський.*

Д – *Не знаю! Де хочеш! – відрізала вона і повела хлопців у директорську.*

29. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – *Ви шукаєте сторожа? – раптом запитав Голий.*

Б – *Так, – ствердно кивнула мадам. – Через цього пияка нас уже тричі грабували. Уявляєте?*

В – *Пані, вважайте, що ви його вже знайшли, – підвівся Міха.*

Г – Кого? не зрозуміла директриса.

Д – Вартівника вашого неперевершеного цирку, – впевнено відповів Голий.

30. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – Нас розлучить хіба що смерть! – вигукнув схвильований Михайло.

Б – Викрадача – в кайдани! – заволав пан.

В – Юзю, як же так? – гукав хлопець, оточений поліцією.

Г – Ви – злісний обманщик! – схлинула та вже з карети.

Д – Але я брехав задля нашого кохання, – промовив Михайло. – ви ж самі запевняли, що справжня любов подолає все!

31. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – Карпе! – промовив Лаврін. – А кого ти будеш оце сватати? Адже ж оце перед Семеном тебе батько, мабуть, оженить.

Б – Посватаю, кого трапиться: знехотя обізвався Карпо.

В – Сватай, Карпе, Палажку. Кращої од Палажки нема на всі Семигори, – обізвався Лаврін.

Г – То сватай, як тобі треба, – сказав Карпо.

Д – Якби на мене, то я б сватав Палажку, – сказав Лаврін. – У Палажки брови, як шнурочки; моргне, ніби вогнем сипне. Одна брова варта вола, другій брові й ціни нема. А що вже гарна! Як намальована!

32. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А Старий Кайдаш аж набік сплюнув, а Карпо промовив:

– Вже й знайшов красуню! Та в неї лице, як тріска, стан, наче копістка, руки, як кочерги, сама, як дошка, а як іде, то аж кістки торохтять.

Б – Але ж ти й вередливий! То сватай Хотину Корчаківну, – сказав Лаврін і засміявся.

В – Чи ти здурів? Хотина як вигляє в вікно, то на вікно три дні собаки брешуть, а на виду в неї неначе чорт сім кіп гороху змолотив! – спересердя вигукнув Карпо.

Г – Ну, то бери Ганну, – не вгавав Лаврін.

Д – Авжеже! Оце взяв би той кадівб, що бублика з'їси, поки кругом обійдеши, а як іде... засміявся Карпо.

33. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – Побила мене лиха година та нещаслива! – загомонила Кайдашиха. – З чим же ти поїдеши завтра на ярмарок, коли пропив гроші?

Б – Брешей! Я не пропив грошей. Осьдечки гроші, та тобі не дам, – сказав Кайдаш, вдаривши рукою замість кишені по припічку, – Дулю візьмеш, а не гроші.

В – От тепер, тату, вже не будете в воді потопати та од наглої смерті помирати, – обізвався з лави Карпо насмішуватим голосом.

Г – А ти чого обзиваєшся? Матері твоїй сторч та й борщ! Спи отам, коли ліг, а то я тебе палицею зверху, – сказав Кайдаш, заточившись і впавши на лавку.

Д – І годі вже тобі! Ще мало того крику, – спиняла мати Карпа.

34. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – Пані Бухенбах, – вкрадливо почав карлик. – Беня зникла!

Б – Як це зникла? – пані Аделія після зустрічі з Президентом усе ще перебувала у піднесеному настрої. – Певно, дурна мавпа сховалася.

В – Судячи з усього, йдеться про викрадення, – наполягав Піня і докинув, – У моєму вагончику все догори дригом.

Г – Але хто це зробив? – мадам Бухенебах стала уважнішою.

Д – Я бачив неподалік Івана Силу. Він щось поспішно ніс у руках, – карлик вирішив обійтися без натяків.

35. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – Як вас, свахо, бог милує? Чи живі, чи здорові, моє серденько? – говорила Кайдашиха тонким голосом та все пишала губи.

Б – Спасибі вам, свахо! Живемо потрошку, хвалити бога. Сідайте, свахо, щоб старости сідали, – просила хазяйка.

В – Та дай же, боже, щоб старости сідали. – говорила Кайдашиха, втираючи губи й вид хусточкою, хоч на губах і на виду нічогісінько не було. – як дасть Господь милосердний, то, може, й справді старости незабаром сядуть у вас.

Г – Чи це ви, свахо, запилились? – спитала в Кайдашихи хазяйка.

Д – Еге, моє серденько. Надворі душно, неначе серед літа, – сказала Кайдашиха і знов удруге обтерла вид хусточкою.

36. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – Чого це ти, Мотре, сіла шити? Хіба ти не бачиш, що в печі обід недоварений, а хата стоїть і досі неметена? – запитала Кайдашиха.

Б – Та вже ж бачу, не повилазило, – обізвалася Мотря, затягуючи нитку в вушко.

В – Гляди лиш, щоб тобі й справді не повилазило. Сядеш собі шити по обіді, як упораєшся, – не вгавала Кайдашиха.

Г – Ох-ох! – почала Мотря тонесеньким голосом, передражнюючи свекруху. – Так у мене чогось болить спина, так ниють руки.

Д – Дражнись, дражнись! – сказала свекруха: – Кидай лишень сорочку та вимитай хату, кажу тобі. Я хазяйка в хаті, а не ти. Роби те, що тобі загадують.

37. Правильно оформлено цитату в реченні

А О. Білецький зазначав стверджував – «Мойсей» Франка – це заповіт українському народові».

Б Богдан Ігор-Антонич був глибоко переконаний в тому, що «щастя – це трикутник, а в ньому є три боки: віра, надія, любов».

В У багатьох поезіях Лесі Українки мотив незламної надії проривається крізь сльози болю:

«Стать над тобою і кликнуть до бою

Злюю мару, що тебе забирає.

Взяти тебе в бою чи вмерти з тобою,

З нами хай щастя і горе вмирає».

Г «На свій вік це геніальна жінка... у кожному її слові я бачив розум та глибоке розуміння пое-зії, освіти та людського життя» – писав про Лесю Українку Михайло Павлик.

Д Ще з шкільної лави нам запам'яталися мудрі слова славетного нашого письменника Панаса Мирного – найбільше і найдорожче добро в кожного народу – це його мова.

38. Правильно оформлено цитату в реченні

А Мотив материнської святої молитви – найпоширеніший у поезіях Шевченка:

...мати повивала

Мене малого і вночі

На свічку Богу заробляла;

Поклони тяжкій б'ючі,

Пречистій ставила, молила,

Щоб доля добрая любила

Її дитину...

Б Олесь Гончар зазначав, що: «Шевченко і Франко – це насправді ті два могутніх крила, які винесли українське слово, українську культуру на простори світові».

В «Яке прекрасне рідне слово! Воно – не світ, а всі світи» писав про українську мову Володимир Сосюра.

Г Пишною трояндою в саду української літератури називав Ольгу Кобилянську Михайло Старицький.

Д Про творчість В. Стефаніка Іван Франко сказав що: «Се правдивий артист із Божої ласки, яким уже нині можемо повеличатися перед світом».

39. Правильно оформлено цитату в реченні

А Михайло Стельмах називав Володимира Сосюру «Глибинно-бентежним березнем та замріяно прозорим вереснем».

Б Василь Симоненко, говорячи про творчість Ліни Костенко, зазначав, що: «...критерії поетеси високі - вона вимагає від митця, а отже і від себе, не лише щирості і викінченості, а й гаряче обстоює думку: право на існування має лише те, що потрібно сучасності».

Г Тарас Шевченко вважав Г. Квітку-Основ'яненка «батьком нової української прози».

Д «Утни батьку, щоб нехотя на весь світ почувли, що діялось в Україні»: з такими словами звертався Тарас Шевченко до Григорія Квітки-Основ'яненка.

40. Правильно оформлено цитату в реченні

А П. Кононенко про твори Михайла Коцюбинського говорив, що вони – «...це і духовний образ, і суть буття народу, його жива історія, великі гуманістичні уроки, мрія про будучину».

Б Максим Рильський називав Остапа Вишню «Справжнім мисливцем і поетом полювання».

В Немеркнучим заповітом усім синам й донькам України є полум'яні слова Максима Рильського:

«Мужай, прекрасна наша мова,
Серед прекрасних братніх мов,
Живи, народу вільне слово,
Над прахом царських королев,
Цвіти над нами веселково,
Як мир, як щастя, як любов!»

Г «Поезія Василя Стуса – наскрізь людська і людяна, вона повна піднесення і падіння, одчай і спалахів радості, прокльонів і прощень, криків болю й скреготів зціплених зубів, зіщулень у собі і розкривань безмежності світу»: писав Ю. Шевельов.

Д Про композицію роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» О. Білецький сказав, що це будинок з багатьма прибудовами і надбудовами «зробленими неодноразово...».

42. Правильно оформлено цитату в реченні

А «Недостатньо отримувати знання – треба знайти їм застосування»: писав Йоганн Вольфганг фон Гете

Б Іван Карпенко-Карий, виступаючи проти фарсу та оперети, наголошував: «сцена ж – мій кумир, театр – священний храм для мене! Тільки з театру, як із храму крамарів, треба гнати і фарс, і оперетку».

В «Ні, не слава...поривала мене в мої молоді літа до роботи. Моє невеличке серце ще змалечку пестила любов до тебе, мій бездоленний краю. І вона оповила мою душу чарівними снами й підбурювала думки до роботи», – у цих словах Панаса Мирного вся правда про його захоплення літературою.

Г Іван Нечуй-Левицький писав, що «Людська особа на Україні не любить щезати в іншій чужій особі, нізащо в світі не відмовиться од свого Я...»

Д З глибини віків лине до нас заклик Т. Шевченка дбати про рідну мову:

«Мова рідна, слово рідне,
хто вас забуває,
той у грудях не серденько,
тільки камінь має»

43. Пунктуаційну помилку в оформленні цитати допущено в реченні

А Іван Якович Франко був глибоко переконаний у тому, що «...Лесина поема «Давня казка», без сумніву, одна з найкращих і найхарактерніших окрас нашої нової літератури».

Б «Енеїда» – перша ластівка українського національного відродження», – зазначив С. Єфремов.

В Сердечно, мовби в душу заглядаючи, звертається Володимир Сосюра, зокрема, до кожного з нас і до всього народу:

«Любіть Україну, як сонце, любіть,
як вітер, і трави, і води...
В годину щасливу і в радості мить,
любіть у годину негоди».

Г Євген Маланюк назвав Павла Тичину «поетом однієї книжки».

Д «Любіть землю! Любіть працю на землі, бо без цього не буде щастя нам і дітям нашим ні на якій планеті», – ці слова Олександра Довженка – наказ нам, його нащадкам, в них запорука сенсу людського життя.

44. Пунктуаційну помилку в оформленні цитати допущено в реченні

А Світла гармонія барв і звуків, настроїв бентежного очікування нового, невідомого характеризують поезію Павла Тичини «Ви знаєте, як липа шелестить...»:

Ви знаєте, як липа шелестить
У місячні весняні ночі?
Кохана спить, кохана спить,
Піди збуди, цілуй їй очі.
Кохана спить...

Ви чули ж бо: так липа шелестить.

Б Олександр Довженко, геніальний режисер, майстер слова, поетичний і полум'яний письменник відкрито говорив: «Кому ж, як не мені, сказати було слово на захист свого народу, коли така велика загроза нависла над нещасною моєю землею. Україну знає лише той, хто був... на її пожарах сьогодні...»

В Літературний і театральний критик Юрій Шерех відзначив, що заслуга Івана Багряного, перш за все в тому, що він: «Стверджує жанр українського пригодницького роману, українського усім своїм духом, усім спрямуванням, усіма ідеями, почуттями, характерами. Цим він говорить нове слово в українському літературному процесі».

Г Літературознавець Олександр Білецький, характеризуючи твори Григорія Сковороди, зазначав, що «його творчість була визначним явищем в українській культурі: вона підготовляла шлях Котляревському, Квітці-Основ'яненку та іншим письменникам епохи становлення нової української літератури».

Д Григорій Сковорода про людські недоліки зазначав: «Хто соромиться визнати недоліки свої, той з часом безсоромно виправдовуватиме своє невігластво, яке є найбільшою вадою».

45. Пунктуаційну помилку в оформленні цитати допущено в реченні

А У поезії «Заворожи мене, волхве...» Ліна Костенко стверджує, що всюди повинна панувати правда, але з сумом констатує:

Звісило з трибуни блазеньський ковпак
Забрехуще слово.

Б Саме «царство темряви», тобто негуманний і жорстокий світ, і мав на увазі Сковорода, коли говорив, що «світ ловив його, але не спіймав».

В Михайло Коцюбинський, характеризуючи роль Котляревського в розвитку української культури, підкреслив, що «занедбане й закинуте під сільську стріху слово, мов фенікс з попелу, воскресло знову... і голосно залунало по широких світах» із його творів.

Г Леся Українка дуже любила і глибоко шанувала Марію Вернер, матір Ольги Кобилянської, і називала її: «наша лагідна «Свята Анна».

Д «Куліш-драматург був талант світового масштабу. Не буду шукати небезпечних аналогій в класиці – між Шекспіром і Шиллером, або Мольєром і Бомарше, але в сучасній йому драматургії він не мав собі рівних, а з того, що ми знали про тогочасну драматургію за рубежем, рівняти Куліша можна було хіба що з Піранделло», – писав Юрій Смолич.

46. Пунктуаційну помилку в оформленні цитати допущено в реченні

А В історичному нарисі «Книга о ділах народу українського і славного Війська козацького» Куліш із боєм констатує: «З сотні українців, може, один пам'ятає славу прадідів, занехаявши їх звичай і обряди, не вивчаючи своєї історії. А це національна зрада».

Б Сила духу була, мабуть, закладена в Лесі Українці самим Творцем, бо проявлялася ще в ранньому дитинстві, про що згадує сама письменниця:

Як дитиною, бувало,
Упаду собі на лихо,
То хоч в серце біль доходив,
Я собі вставала тихо.
«Що, болить?» – мене питали,

Але я не признавалась –
Я була малою горда, –
Щоб не плакати, я сміялась.

В Олесь Гончар у романі «Собор» писав, що «мистецтво – це невідгубний слід людства, його злету, його верхогір'я, на яких панує дух перемоги над смертю, дух незнищенності...»

Г «Лиш праця світ таким, як є, створила. Лиш в праці варто і для праці жити», – писав Іван Франко.

Д «Творчість Михайла Старицького – значний крок вперед у розвитку української мови, у поширенні тематичного виднокругу української літератури, у зміцненні в нашому письменстві реалізму»: зазначає Максим Рильський.

47. Пунктуаційну помилку в оформленні цитати допущено в реченні

А Своєрідним заповітом для земляків Михайла Старицького звучать його слова:

Нехай Україна у щасті буя –
У тім нагорода і втіха моя.

Б «Пісня – це коли душа сповідається» – писав Григор Тютюнник.

В Василь Симоненко про своє життя говорив: «Щось у мене було від діда Тараса і від прадіда Сковороди».

Г Богдан-Ігор Антонич у своїх виступах підкреслював, що «зрештою, людина завжди є сама, навіть у приязні та любові».

Д Про лицемірство найкраще сказав Андрій Коваль: «Навіть зірвавши з людини маску, не завжди побачиш її справжнє обличчя, за маскою можуть критися інші маски».

48. Пунктуаційну помилку в оформленні цитати допущено в реченні

А П'єр Буаст порівнював людей зі словами, адже «якщо не поставити їх на їхнє місце, вони втрачають своє значення».

Б «Антонич такий поет, який вимагає включення дуже серйозних інтелектуальних ресурсів, а в нашій традиції цього немає, бо поезія або має розчулити до сліз, або не цікава», – писав про письменника Юрій Андрухович.

В Особливою і неповторною є інтимна лірика Ліни Костенко, з якої постає лірична героїня, яка вмє любити, відчуває близьку їй людину, яка безкорислива і ніжна, вмє розуміти, прощати, розлучатись і зустрічати:

«Я люблю тебе тихо і боязко,
Я прощально тебе люблю».

Г Олесь Гончар про творчість Кобзаря писав: «Тарас Шевченко народився на українській землі, під українським небом, проте він належить до тих людей-світочів, що стають дорогими для всього людства і що в пошані всього людства знаходять своє безсмертя».

Д «Він світив, як сонце, до нього люди тяглися, як до сонця. Він умів гриміти, як грім, і того грому боялись усі плазуни й негідники», – писав про Остапа Вишню Максим Рильський.

